

**Tempo Doeloe, vroegere tijd, is een korte beschrijving door Gerrit van Faassen van het "Indië-leven" van enkele veteranen. In dit verhaal staat Mans Gerrits centraal.**

Gerrits diende bij het 412e Bataljon Infanterie, het Garderegiment prinses Irene. Zijn dienstdienst begon op 3 mei 1948 toen hij moest opgekommen in de Saksen-Weimarkazerne in Arnhem. Na zijn opleiding vertrok hij op 17 september 1948 met de Waterman naar Indië. De bootreis was geen aangename tocht voor Gerrits, omdat hij voortdurend zeeziek was. Hij was dan ook blij dat hij voet aan wal kon zetten in Tandjung Priok. Met zijn peloton vertrok hij naar Krawang op Midden-Java, waar hij in een oude rijstpellerij werd gelegerd. Voor het eerst zag hij daar in de schemering van de tropenavond de grote Kalongs rondfladderen, de vliegende honden. En dan dat vreemde eten. Op de pasar, de markt, kon je een doosje lucifers ruilen tegen een hele ananas! Op 13 december verhuisde hij naar de dessa Rengasdengklok in de Krawangvlakte. Daar sneuvelde bij een actie het eerste lid van zijn compagnie. Mans Gerrits was als brenschutter ingedeeld bij een groepje soldaten van de 7 December Divisie. Na een tijd kwamen ze terecht in Tjiwiroe. Daar was een grote rubberplantage, honderden hectare groot, die bewaakt moest worden. De soldaten woonden in een onderkomen van gevlochten bamboe. Boven de deur hing een bord met daarop de tekst "Huiuze Altijd De Lul". Als tijdverdrijf werd er gesport. "Mijn mooiste sport was de varkensjacht", zegt Gerrits. "Zelf heb ik twee keer zo'n beest geschoten, in de schemering. Eén keer was ik echt bang toen een wild zwijn plotseling voor mij stond. Ik dacht: als ik hem niet goed raak pakt hij mij misschien." In de late avondurtjes mocht hij ook graag een spelletje dammen. Verder was het veel patrouille lopen en acties ondernemen. Dat laatste verliep niet altijd zoals het hoorde. De manschappen waren verkeerd opgesteld, waardoor ze hun eigen vliegtuigen over zich heen kregen, maar tot hun geluk werd er niet geschoten. Dat gebeurde wel door de vijand. Op een avond werden ze een paar keer vanuit een kampong door peloppers beschoten. Met twintig man in een drietonner moesten ze erop af. Het vuur werd beantwoord, de kampong doorzocht en op bevel werden de huisjes in brand gestoken. Met dat laatste had Gerrits veel moeite en hij heeft dan ook veel bezittingen van de bewoners naar buiten gebracht voordat de huizen in brand werden gestoken. Op 27 december 1949 vond de soevereiniteitsoverdracht plaats. Het peloton van Mans Gerrits vertrok naar Tjikampek. Van daaruit bezocht hij z'n broer Derk-Jan, die was van Sumatra gekomen en wachtte op inscheping naar Nederland. Hij zat al anderhalf jaar langer in Indië. In eerste instantie mocht Mans niet naar zijn broer toe, omdat de beruchte kapitein Westerling daar zuiveringsacties hield. Nadien verhuisde Gerrits naar het gebied van de Poentjak, een toeristische attractie met z'n uitgestrekte theeplantages, om te wachten op vervoer naar Nederland. Op 31 mei 1950 was het zover. De J.H. Mac Rae bracht hem naar Rotterdam, waar hij op 23 juni aankwam. Over de belevenissen van het Garderegiment waartoe Mans Gerrits behoorde, is later een boekwerkje verschenen met als titel "Van Arnhem tot de Poentjak". Daarin staat onder meer te lezen dat 13 soldaten in Indië zijn achtergebleven.